

Таран І. В. Ефективність комплексного впливу фізичної реабілітації дітей з церебральним паралічем спастичної форми / Таран І. В. // Науковий часопис : зб. наук. пр. з галузі фіз. культ. і спорт – К., 2013. – Вип. 7 (33), т. 2 (Н – Я). – С. 287 – 291.

Таран Інна Віталіївна

Львівський Державний університет фізичної культури

**ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ВПЛИВУ
ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ
СПАСТИЧНОЇ ФОРМИ**

Анотація: У даній роботі розглянуто ефективність комплексного впливу методів фізичної реабілітації для хворих з церебральним паралічем. Експеримент тривав один рік, в якому приймали участь 12 осіб 3-5 років з церебральним паралічем спастичної форми. Вивчено динаміку розвитку показників основних рухових функцій, м'язового тону, сили м'язів, рухливості суглобів, маніпулятивної діяльності та психоемоційного стану. Спираючись на отримані результати, можна рекомендувати даний комплекс фізичної реабілітації, як засіб поетапного формування рухових навиків у лікуванні хворих з даною нозологією.

Ключові слова: дитячий церебральний параліч, норма, показник, реабілітація, розвиток.

Постановка проблеми. Актуальність проблеми дитячого церебрального паралічу зв'язана із збільшенням кількості таких хворих. По даним центру медичної статистики МОЗ України більш ніж за 15-літній період рівень загальної інвалідності у дітей збільшився на 85% [1]. Актуальність проблеми зростає в зв'язку з впровадженням в Україні з 2007 року нових стандартів

виходжування новонароджених з вагою 500 г (Всесвітня організація охорони здоров'я), що звичайно збільшує ризик інвалідності.

За період 2012 року в Херсонському обласному центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів пройшли реабілітацію 316 дітей-інвалідів, з них 90 осіб з церебральним паралічем (рис.1).

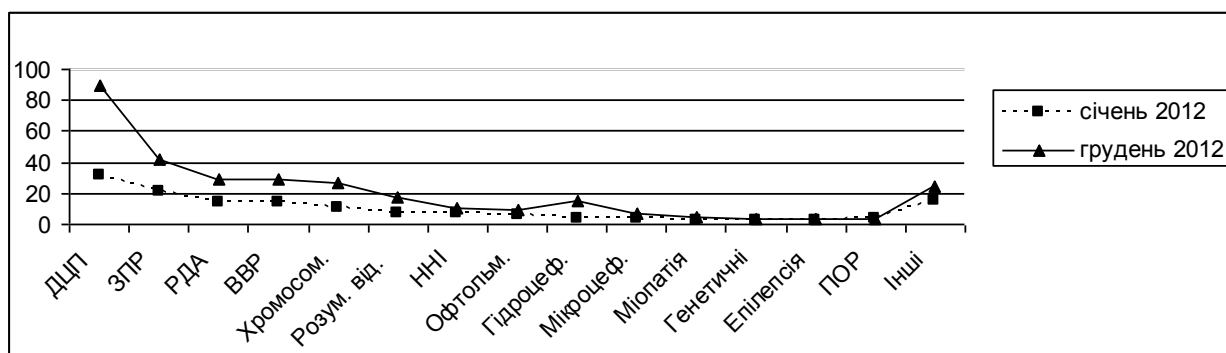

Рис.1. Статистичні данні по нозологіях за 2012 рік

Зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Робота виконана відповідно до Зведеного плану науково-дослідницької роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр. за темою 4.2 «Фізична реабілітація неповносправних з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату», спеціальність ВАК України 24.00.03.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над проблемою дитячого церебрального паралічу, що супроводжується багатогранністю клінічних прояв, патофізіологічних механізмів їх розвитку, важкістю в лікуванні та реабілітації працювало багато науковців [2, 3, 4 та інш.], за даними яких переважна кількість хворих ДЦП спостерігається із спастичною формою.

Існують різні погляди на лікувальний процес ДЦП, але важливою його складовою залишається фізична реабілітація.

Мета дослідження: виявлення ефективності використання розробленої методики фізичної реабілітації для дітей 3-5 років з церебральним паралічем спастичної форми.

Методи та організація дослідження. Експеримент проводився на базі Херсонського обласного центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів. Нами був розширений комплекс фізичної реабілітації, який складається з фізіопроцедур (ампліпульстерапія, парафіно-озокеритолікування), лікувального масажу та гідромасажу, методик кінезотерапії, лікування положенням, гідрокінезотерапії, механотерапії.

Для виявлення ефективності використання комплексної фізичної реабілітації ДЦП ми провели експеримент, в якому взяли участь 12 дітей із спастичною формою церебрального паралічу. Експеримент тривав один рік.

Під час проведення дослідження реєстрували наступні показники: рівень життєдіяльності; оцінку основних рухових функцій (ООРФ); амплітуду рухів в суглобах нижніх кінцівок; силу м'язів верхніх та нижніх кінцівок; ступінь підвищення м'язового тону. Провели тестування досліджуваних для визначення соціально-емоційного розвитку та рівня тривоги.

Виклад основного матеріалу з аналізом отриманих результатів. Оцінка рівня порушення функцій склала $4,5 \pm 0,2$ балів, що говорить про значно порушений рівень життєдіяльності, тобто майже всі обстежувані потребують сторонньої допомоги у побуті та соціумі, нездатні пересуватись на великі відстані без допоміжних засобів та підтримки.

При оцінюванні основних рухових функцій в середньому досліджувані набрали 127,6 балів, при нормі 264 бали. При цьому, відповідно початкового стану, підсумковий бал після курсу реабілітації збільшився на 12,7% (рис. 2).

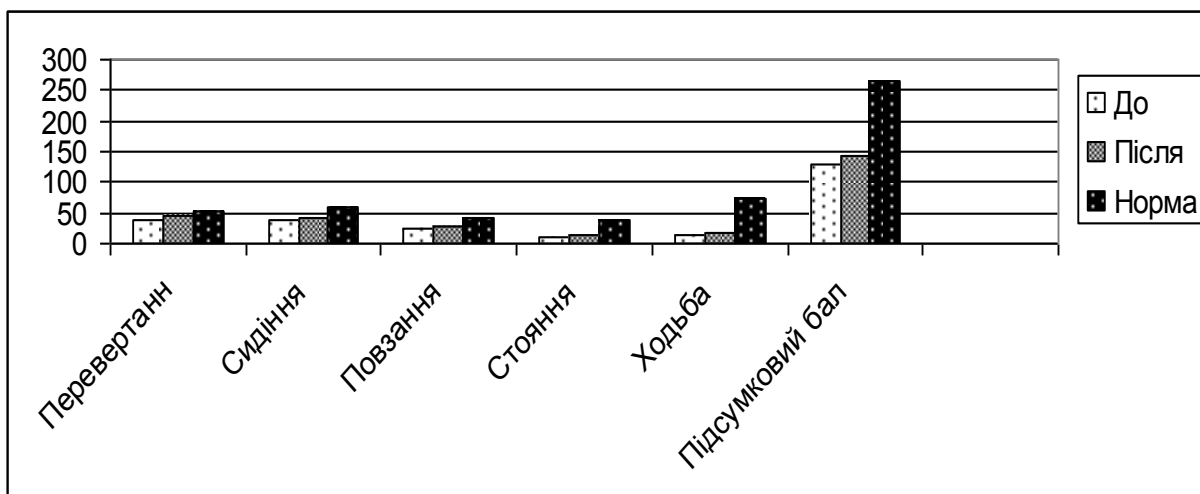

Рис.2. Динаміка показників оцінки основних рухових функцій

Показники рухливості суглобів нижніх кінцівок також мали тенденцію до збільшення (рис. 3). Амплітуда рухів правого кульшового суглобу при виконанні згинання відповідно початкового стану збільшилась на 9,9%, лівого – на 10,1%; при виконанні відведення показник правого кульшового суглобу збільшився на 12,2%, а лівого – на 12,7%; показник рухливості правого колінного суглобу при виконанні згинання збільшився на 7,1%, а лівого – на 7,2%; показник правого гомілковостопного суглобу при виконанні згинання збільшився на 9%, а лівого – на 10,7%; при виконанні відведення правого гомілковостопного суглобу показник збільшився на 11,1%, а лівого – на 10%.

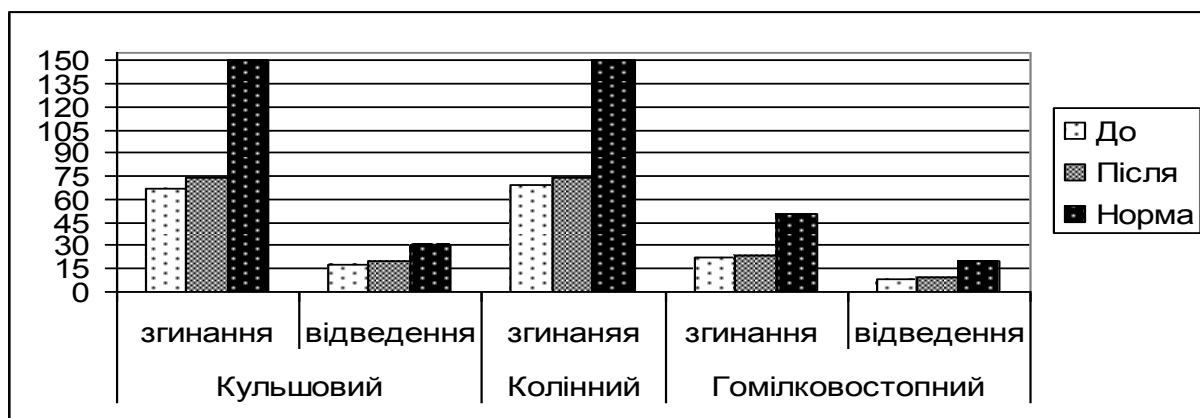

Рис. 3. Динаміка показників середніх значень рухливості суглобів нижніх кінцівок

Отже, в середньому рухливість суглобів нижніх кінцівок покращилась на 10%.

М'язовий тонус як верхніх, так і нижніх кінцівок у хворих з церебральним паралічем спастичної форми підвищений, але після річного курсу реабілітації показники відповідно початкового стану знизилась (рис. 3).

Отже, м'язовий тонус верхніх кінцівок у дітей даного контингенту знизився на 31,2%, а нижніх кінцівок на 22,2%.

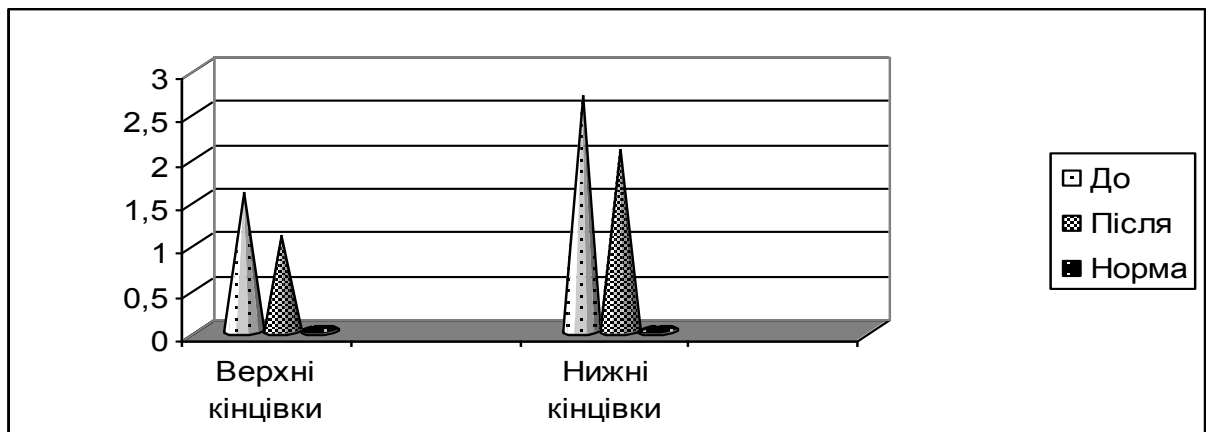

Рис. 3. Динаміка показників м'язового тонусу

В динаміці показників м'язової сили, як видно на рисунку 4., відбулись позитивні зміни.

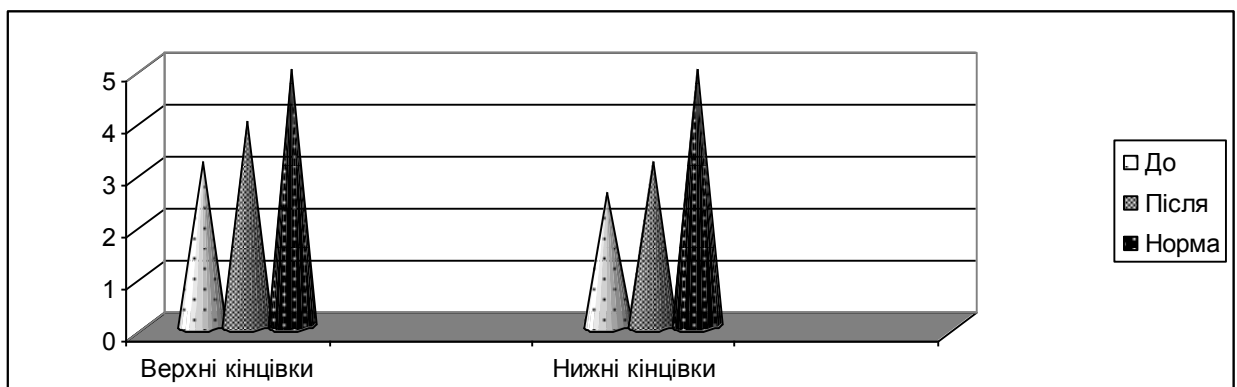

Рис. 4. Динаміка показників м'язової сили досліджуваних

Отже, м'язова сила верхніх кінцівок в середньому підвищилась на 26,5%, а нижніх кінцівок на 23%. Такі зміни відбулись завдяки зниженню м'язового тону та збільшенню на цій основі амплітуди рухів в суглобах.

Діти з церебральним паралічем спастичної форми значно відстають від своїх однолітків у соціально-емоційному розвитку. Під впливом як фізичної, так і психолого-педагогічної корекції за період реабілітації відбулись позитивні зміни показників (рис. 5), тобто соціально-емоційний стан покращився на 15,4% відповідно початкового стану.

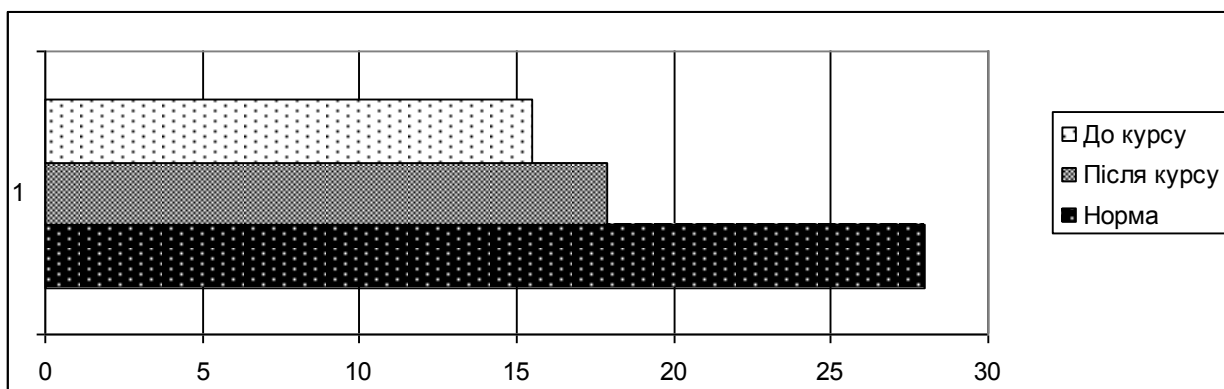

Рис. 5. Динаміка розвитку показників соціально-емоційного стану

Також, аналогічно спостерігалось і зниження рівня тривоги, що видно на рисунку 6., тобто на 24,8% відповідно початкового стану.

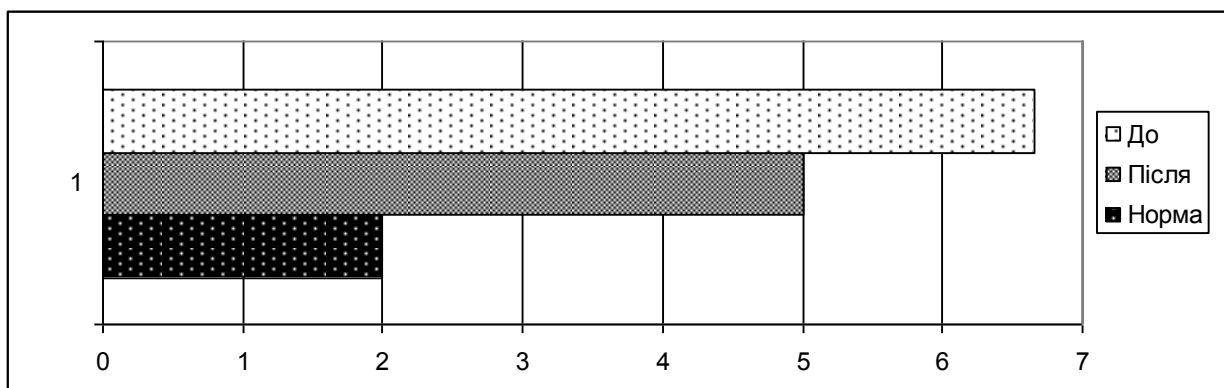

Рис.6. Динаміка показників рівня тривоги

Висновок. Результати проведених досліджень свідчать про ефективність застосування засобів фізичної реабілітації для дітей з церебральним паралічем спастичної форми, яка впливає на зниження м'язового тону,

збільшення амплітуди рухів в суглобах та м'язової сили, що в свою чергу сприяє гальмуванню патологічної тонічної рефлекторної активності та формуванню поетапного розвитку рухових навиків. Поліпшення психоемоційного стану хворих є стимулом для подальшого лікування.

Перспективи подальших досліджень. Експеримент продовжуватиметься для визначення ефективності інших методик фізичної реабілітації для дітей з органічними ураженнями нервової системи.

Список використаної літератури

1. Актуальні питання дитячої неврології – від теорії до практики: матеріали V міжрегіональної науково-практичної конференції з нагоди 50-ти річчя Обласної дитячої клінічної лікарні, (Херсон, 11 лист. 2010 р) / Асоціація дитячих неврологів України. – Херсон: Обласна дитяча клінічна лікарня, 2010 – 152с.
2. Восстановительное лечение детей с перинатальным поражением нервной системы с детским церебральным параличом / Семенова К. А. – М.: Закон и порядок, серия «Великая Россия. Наследие», 2007. – 616с.
3. Детские церебральные параличи. Основы клинической реабилитационной диагностики / [Козьявкин В. И., Ткаченко С. К., Качмар О. А., Бабадаглы М. А.]. – Л.: Медицина, 1999.- 295с.
4. Мартинюк В. Ю. Основи медико-соціальної реабілітації дітей з органічними ураженнями нервової системи: навчально-методичний посібник / В. Ю Мартинюк, С. М. Зінченко – К.: Інтермед, 2005. – 416с.

Таран Інна Віталівна

Львовский государственный университет физической культуры

**ЭФФЕКТИВНОСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ВЛИЯНИЯ ФИЗИЧЕСКОЙ
РЕАБИЛИТАЦИИ ДЕТЕЙ С ЦЕРЕБРАЛЬНЫМ ПАРАЛИЧОМ
СПАСТИЧЕСКОЙ ФОРМЫ**

Аннотация. В данной работе рассмотрена эффективность комплексного воздействия методов физической реабилитации для больных с церебральным параличом. Эксперимент длился один год, в котором принимали участие 12 детей 3-5 лет с церебральным параличом спастической формы. Изучена динамика развития показателей основных двигательных функций, мышечного тонуса, силы мышц, подвижности суставов, манипулятивной деятельности и психоэмоционального состояния. Опираясь на полученные результаты, можно рекомендовать данный комплекс физической реабилитации, как средство поэтапного формирования двигательных навыков в лечении больных с данной нозологией.

Ключевые слова: детский церебральный паралич, норма, показатель, реабилитация, развитие.

Taran Inna Vitalyevna

Lviv State University of Physical Culture

**EFFECTIVE IN INTEGRATED INFLUENCE OF PHYSICAL
REHABILITATION CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY
SPASTIC FORM**

Abstract. In this paper we consider the effectiveness of the influence of the complex physical rehabilitation for patients with cerebral palsy. The experiment lasted one year, which was attended by 12 children 3-5 years old with cerebral palsy spastic form. The dynamics of the performance of major motor function, muscle tone, muscle strength, joint mobility, manipulative activity and emotional state. Based on these results, we can recommend this complex physical rehabilitation as a means of gradual formation of motor skills in the treatment of patients with this nosology.

Keywords: cerebral palsy, rate, record, rehabilitation, development.